
Tanítsunk Magyarországért program

TM1 KURZUS

Ajánlás

Budapest, 2023.

Készítette: **Tanítsunk Magyarországért Alapítvány**

Szerkesztette: Papp Tünde

Közreműködők: a programba bevont felsőoktatási intézmények valamint a Nemzeti Tehetség
Központ Nonprofit Kft.

Lektorálta: **Dr. K. Nagy Emese**

Jelen **Ajánlás** célja, hogy segítséget nyújtson a programba bevont felsőoktatási intézmények számára a program céljainak alárendelt mentorképzés kialakításához és működtetéséhez; orientáló jellegű, az oktatók munkáját kívánja támogatni.

A Tanítsunk Magyarországért Alapítvány a mentorképzés támogatása céljából, a megvalósításban részt vevő felsőoktatási intézmények által beküldött tananyagokat integrálva, módszertani és szakirodalmi javaslataikat figyelembe véve készítette el a Tanítsunk Magyarországért program alapozó képzésére, a TM1 kurzus tananyagára vonatkozó Ajánlást. Az Ajánlás tartalmazza a kurzus tematikáját, alternatívákat, irodalmi és módszertani segédleteit, illetve a tanulási eredményeket, de orientáló jellege okán továbbra is lehetőséget biztosít az intézményi sajátosságokat tükröző, egyéni tananyag kidolgozására.¹

A TM1 kurzus ajánlott tematikai egységei

- A témára történő ráhangolás. A mentorálás fogalma. A mentor szerepe, feladata, kompetenciahatárai.
- Dr. György Lászlónak, a program társalapítójának és kormánybiztosának szemléletformáló előadása.
- Betekintés a serdülők pszichológiai sajátosságaiba. A gyermek megismerésének lehetőségei.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalma. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban a roma közösségek gazdasági és kulturális jellemzői, életviteli sajátosságai.
- A kommunikáció mint interakció. Az eredményes kommunikáció jellemzői.
- Interkulturális kommunikáció. Helyzetgyakorlatok.
- Szociális hátrány – Gyermekvédelem - Segítő háló.
- A különleges bánásmódot igénylő tanulók jellemzői.
- A tanulás tanítása. Digitális kompetencia fejlesztése.
- A szűkebb és tágabb környezet megismerése – *1. blokk*
Programtervezési gyakorlat: továbbtanulási lehetőségek és a pénz világának bemutatási módjai.
- A szűkebb és tágabb környezet megismerése – *2. blokk*
Programtervezési gyakorlat: a szabadidő hasznos eltöltése – művészetek, sport, életgyakorlat, szakmák – cégek, vállalatok, vállalkozások (alapismeretek).
- Terepgyakorlat: A szűkebb és tágabb környezet megismerésének segítése – *3. blokk*
Munkaügyi központ felkeresése, megismerése vagy egy pályaaorientációs fókuszú mentorálási alkalom személyes megtekintése.
- Jövőkép. Jövőképtervezés. A kurzus zárása

A kurzus teljesítésének javasolt feltétele

- Aktív részvétel.
- Írásbeli számonkérés (teszt) és portfólió összeállítása esettanulmányokból és/vagy egyéni mentorálási terv készítése és/vagy foglalkozásterv készítése és/vagy dolgozat vagy videofilm készítése arról, hogy miért szeretne a hallgató mentorrá válni/ mit vár a mentorálástól és/vagy érvelés arra vonatkozóan, hogy miért éri meg/nem éri meg tanulni.

---

¹ Jelen Ajánlás a Tanítsunk Magyarországért Alapítvány által a 69/2023. (III. 10.) Korm. rendeletben meghatározottak értelmében készült.

1-2. óra: Bevezetés. A témára történő ráhangolás. A mentorálás fogalma. A mentor szerepe, feladata, kompetenciahatárai.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- megismeri a Tanítsunk Magyarországotért program múltját és jelenét, annak legfőbb célját: a mentorált a mentor tevékenysége segítségével szerezzen szakmát, jelenjen meg a munkaerőpiacon;
- a mentorálás fogalmának, funkciójának, a mentor szerepkörének, feladatainak, kompetenciahatárainak megismerése segítségével el tudja különíteni a kötelező, az ajánlott és a nem végezhető tevékenységeit;
- megismerkedik a mentorálás folyamatával, lehetséges formáival; tudja azt, hogy tevékenysége dinamikus, egyénspecifikus;
- tudomást szerez a saját fejlődési lehetőségeiről;
- képessé válik a mentorálás etikai vonatkozásainak felismerésére;
- tevékenységi körében felelősséget vállal.

Ajánlott irodalom:

Andl Helga, Arató Ferenc, Orsós Anna, Trendl Fanni, Varga Aranka (2019) Mentori kézikönyv. Pécsi Tudományegyetem.

Angyal Zsuzsanna – Bereczkiné Záluszkai Anna – Farkasné Gönczi Rita – Krisztián Ágota – Lázár Ildikó – Raátz Judit – Szesztay Margit – Vass Dorottea (2021) Hátrányos helyzetű tanulók mentorálása. ELTE, Budapest.

https://tkk.elte.hu/dstore/document/6809/TMO_2021_ELTE_TKK.pdf (2023. 08. 29.)

Gombocz Orsolya-Szőke-Milinte Enikő (szerk.) (2023) A mentorálás támogatása a Tanítsunk Magyarországotért programban. Pázmány Péter Katolikus Egyetem.

Kotschy Beáta, Sallai Éva, Szőke-Milinte Enikő (2016) Mentorok tevékenységének támogatása. Oktatási Hivatal.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/mentori_segedlet.pdf (2023. 08. 29.)

69/2023. (III. 10.) Korm. rendelet a Tanítsunk Magyarországotért Program folytatása érdekében a Tanítsunk Magyarországotért Alapítvány, valamint a Nemzeti Tehetség Központ Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság kijelöléséről és feladatairól

69/2023. (III. 10.) Korm. rendelet - Nemzeti Jogszabálytár (njt.hu) (2023. 08. 29.)

Javasolt munkaforma: egyéni munka, csoportmunka, páros munka, frontális munka

Eszközigény: laptop, projektor, kártya, videóanyag, képanyag, csomagolópapír, filc

Oktatói segédlet: ppt, saját tananyag, SWOT-analízis, reziliencia-kérdőív

Hallgatói segédlet: Kiss Fruzsina (szerk.) (2023) Mentorikum, Nemzeti Tehetség Központ Nonprofit Kft., mentorálási iránytű, a program weboldala és közösségi oldala

Javasolt altematika

A program bemutatása.

A program eredményei.

A mentorálás definíciója, célja, funkciói, jelentősége.

A mentor szerepköre, kompetenciahatárai.

A mentorálás folyamata formái.

Reziliencia a mentorálásban.

A mentor fejlődési lehetőségei.

Etikai kérdések, egyéni felelősségvállalás.

3-4. óra:² Dr. György Lászlónak, a program társalapítójának és kormánybiztosának szemléletformáló előadása.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- a program egyik alapítója és kormánybiztosa tolmácsolásával megismeri a program létrejöttének okait, körülményeit, vízióját, misszióját, céljait és eszköztudományát;
- aktív; önálló kérdésfelvetéseket fogalmaz meg.

Ajánlott irodalom:

György László (2012) A társadalmi felzárkózás egyes aspektusai. Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest.

[Gyorgyl_Disszertacio_20121124 \(bme.hu\)](#) (2023. 08. 29.)

Papp Tünde (szerk.) (2023): Képzési stratégia, Tanítségügyi Alapítvány 69/2023. (III. 10.) Korm. rendelet a Tanítségügyi Alapítvány Program folytatása érdekében a Tanítségügyi Alapítvány, valamint a Nemzeti Tehetség Központ Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság kijelöléséről és feladatairól 69/2023. (III. 10.) Korm. rendelet - [Nemzeti Jogszabálytár \(njt.hu\)](#) (2023. 08. 29.)

Javasolt munkaforma: frontális munka (részben online)

Eszközige: laptop, projektor, okoseszköz, internet kapcsolat

Oktatói segédlet: ppt

Hallgatói segédlet: a program weboldala és közösségi oldala

Javasolt altematika

Bevezető gondolatok.

Vízió.

Misszió.

Cél-és eszköztudomány.

Kérdések.

Záró gondolatok.

---

² A kurzus helye a tematikában nem kötött; időpontja az egyéni igények, sajátosságok figyelembe vételével kerül kijelölésre.

5-7. óra: Betekintés a serdülők pszichológiai sajátosságaiba.

A gyermek megismerésének lehetőségei.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- a serdülőkor vonatkozásában pszichológiai, biológiai, valamint az eredményes szocializációt érintő ismereteket szerez;
- megismeri a mentorált készségeiről, képességeiről, iskolai eredményességéről, szocializációjáról való tájékozódás lehetséges útjait iskolai környezetben;
- megismeri a vonatkozó iskolai intézményi és egyéb dokumentáció elemeit és az iskolai mérések gyakorlatának főbb aspektusait;
- képessé válik aktív a mentorálttal foglalkozó szakemberekkel való partneri viszony kialakítására;
- a szakemberekkel, pedagógusokkal, iskolavezetéssel, a szülőkkel aktív és kezdeményező a gyermek megismerése céljából.

Ajánlott irodalom: Dávid Mária – Estefánné Varga Magdolna – Farkas Zsuzsanna – Hídvégi Márta – Lukács István (2006): Hatékony tanulómegismerési technikák: Oktatási segédletek pedagógus továbbképzésben résztvevők számára. SuliNova Kht., Budapest. https://www.researchgate.net/publication/303459848_Hatekony_Tanulomegismeresi_tech_nikak_Pedagogus_-_tovabbkepzesi_kezikonyv (2023. 08. 29.)
Tóth László (2004): Pszichológiai vizsgálati módszerek a tanulók megismeréséhez. Debrecen, Pedellus Tankönyvkiadó

Javasolt munkaforma: frontális munka, páros munka, csoportmunka, egyéni munka

Eszközigény: laptop, projektor, toll, papír

Oktatói segédlet: ppt, saját tananyag

Hallgatói segédlet: Kiss Fruzsina (szerk.) (2023) Mentorikum, Nemzeti Tehetség Központ Nonprofit Kft.

Javasolt altematika

Biológiai változások a serdülőkorban.

Változások és kulturális különbségek.

Az identitás alakulása, identitás krízis.

A serdülő-szülő konfliktusok.

Kortárskapcsolatok, az önértékelés változása.

A mentorált megismerése: eszközök és lehetséges utak a tanulási stílus, érdeklődés, motiváció, tanulással kapcsolatos szokások, tanulmányi előmenetel, intellektuális és kreatív képességek, jövőkép, közösség iránti attitűd, családkép, valamint a pályaorientációval kapcsolatos értékválasztás feltérképezésére.

A mentorált gyermekeket ismerő segítő szakemberekkel, pedagógusokkal, iskolavezetéssel való aktív kapcsolat.

Kompetenciahatárok.

8-9. óra: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalma. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban a roma közösségek gazdasági és kulturális jellemzői, életviteli sajátosságai.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- felismeri, hogy a világon mindenhol élnek a lehetőségektől távolabb gyermekek, akiknek hátrányai leküzdéséhez több segítség szükséges mikro- és makroszinten egyaránt;
- megismeri a hátrányos helyzettel összefüggő fogalmakat, konceptuális kereteket;
- megismeri az országunkat érintő regionális, kulturális, életviteli, gazdasági különbségeket kiemelten a roma közösségek vonatkozásában;
- képessé válik felismerni a kulturális sokszínűségben rejlő lehetőségeket;
- a kulturális és gazdasági különbségek enyhítése mellett elköteleződik.

Ajánlott irodalom:

Andl Helga, Arató Ferenc, Orsós Anna, Trendl Fanni, Varga Aranka (2019) Mentori kézikönyv. Pécsi Tudományegyetem.

Angyal Zsuzsanna – Bereczkiné Záluszkai Anna – Farkasné Gönczi Rita – Krisztián Ágota – Lázár Ildikó – Raátz Judit – Szesztay Margit – Vass Dorottea (2021) Hátrányos helyzetű tanulók mentorálása. ELTE, Budapest. .

https://tkk.elte.hu/dstore/document/6809/TMO_2021_ELTE_TKK.pdf (2023. 08. 29.)

Banerjee, Abhijit V. - Duflo, Esther (2016): A szegények gazdálkodása. A szegénység elleni küzdelem teljes újragondolása. Budapest. Balassi Kiadó.

Gombocz Orsolya-Szőke-Milinte Enikő (szerk.) (2023) A mentorálás támogatása a Tanítsunk Magyarországot programban. Pázmány Péter Katolikus Egyetem.

Kotschy Beáta, Sallai Éva, Szőke-Milinte Enikő (2016) Mentorok tevékenységének támogatása. Oktatási Hivatal.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/mentori_segedlet.pdf (2023. 08. 29.)

Javasolt munkaforma: interaktív előadás

Eszközigény: laptop, projektor

Oktatói segédlet: ppt

Hallgatói segédlet: Fodor, Richárd ; Gombocz, Orsolya ; Horváth, Mariann ; Kaposi, József; Kormos, József ; Szőke-Milinte, Enikő (2023) Mentori tudástár 10.: A hátrányos helyzet. Pázmány Péter Katolikus Egyetem. Budapest.

Javasolt altematika

Hátránykompenzáció a mentorálás során.

Gazdaság-szociológiai alapismeretek.

Alapfogalmak.

Jogszabályi környezet.

Kisebbségek Magyarországon.

A cigányság kultúrája.

Foglalkoztatottság, munkaerőpiac Magyarországon

10-14. óra Szociális hátrány – Gyermekvédelem - Segítő háló.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- megismeri a társadalmi esélykülönbségek szociológiai hátterét;
- megérti a hátrányos helyzet mögött meghúzódó tényezőket és ezek összefüggésrendszerét;
- megismeri a hátrányos helyzethez kapcsolódó szabályozók releváns tartalmait, a hátrányos helyzetű csoportokat segítő intézményeket;
- megismeri a gyermekvédelmi törvényt, különösen az iskolai lemorzsolódással összefüggő részeit;
- képessé válik tanácsadással hozzájárulni a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi mobilitásához;
- képessé válik arra, hogy támogassa a gyermekek rezilienciáját, énhatékonyágát;
- törekszik arra, hogy felismerje az iskolai kudarcok mögött meghúzódó okokat, különösen a hátrányos helyzetből adódó tényezőket;
- nyitottá válik az esélyek egyenlőtlenségéből fakadó tanulási és élethelyzetek értelmezésére, az egyenlőtlenségekből fakadó hátrányokkal kapcsolatban megvalósítható kompenzációra;
- törekszik arra, hogy a gyermekek számára olyan tanulási és élethelyzeteket teremtsen, melyek hozzájárulnak a társadalmi hátrányok ledolgozásához.

Ajánlott irodalom:

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
Kenderfi Miklós (2011) Foglalkozás speciális helyzetű csoportokkal. Szent István Egyetem. Gödöllő.

[https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/11896/2010-](https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/11896/2010-0019_foglalkozas_specialis_helyzetu_csoportokkal.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

[0019_foglalkozas_specialis_helyzetu_csoportokkal.pdf?sequence=1&isAllowed=y](https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/11896/2010-0019_foglalkozas_specialis_helyzetu_csoportokkal.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

[https://docplayer.hu/69314053-Foglalkozas-specialis-helyzetu-csoportokkal-dr-kenderfi-](https://docplayer.hu/69314053-Foglalkozas-specialis-helyzetu-csoportokkal-dr-kenderfi-miklos.html)
miklos.html (2023. 08. 29.)

Szilvia Fodor (2020) A pszichológiai tőke fogalma, jelentősége és fejlesztési lehetőségei az iskolában. In. Iskolakultúra 30(10):65-82.

Vén Bíborka (2023) Mentorálás a hátrányos helyzetűek körében. MATE. Neveléstudományi Intézet.

Javasolt munkaforma: egyéni munka, csoportmunka

Eszközigeány: Szociopoly társasjáték

Oktatói segédlet: Szociopoly társasjáték, ppt, infografikák

Hallgatói segédlet:

Fodor, Richárd ; Gombocz, Orsolya ; Horváth, Mariann ; Kaposi, József ; Kormos, József ; Szőke-Milinte, Enikő (2023) Mentori tudástár 10.: A hátrányos helyzet.

Pázmány Péter Katolikus Egyetem. Budapest.

Javasolt altematika

A hátrányos helyzet fogalma, szociológiai okai, következményei.

A hátrányos helyzetű települések, iskolák jellemzői, A társadalmi mobilitás és forrásai.

Hátrányos helyzetű gyerek a társadalomban, az iskolában.

A gyermekvédelmi törvény

Az énhatékonyág, a reziliencia, az optimizmus és a remény, mint pszichológiai tőke.

15-16. óra: A kommunikáció mint interakció. Az eredményes kommunikáció jellemzői. Interkulturális kommunikáció. Helyzetgyakorlatok.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- megismeri a kommunikáció problémamegoldásban betöltött szerepét, a kommunikációs helyzet struktúráját és dinamikáját;
- megérti a kulturális különbségek kommunikációs aspektusait, a különbségekre tisztelettel és elfogadással tekint;
- képessé válik az asszertív kommunikáció és az empátia tudatos gyakorlására;
- törekszik arra, hogy mások felé nyitottsággal, elfogadással és empátiával forduljon;
- tudatosan törekszik arra, hogy kommunikációs kompetenciáit fejlessze.

Ajánlott irodalom:

Andl Helga, Arató Ferenc, Orsós Anna, Trendl Fanni, Varga Aranka (2019) Mentori kézikönyv. Pécsi Tudományegyetem.

Angyal Zsuzsanna – Bereczkiné Záluszkai Anna – Farkasné Gönczi Rita – Krisztián Ágota – Lázár Ildikó – Raátz Judit – Szesztay Margit – Vass Dorottea (2021) Hátrányos helyzetű tanulók mentorálása. ELTE, Budapest.

https://tkk.elte.hu/dstore/document/6809/TMO_2021_ELTE_TKK.pdf (2023. 08. 29.)

Gombocz Orsolya-Szőke-Milinte Enikő (szerk.) (2023) A mentorálás támogatása a Tanítsunk Magyarországot programban. Pázmány Péter Katolikus Egyetem.

Kotschy Beáta, Sallai Éva, Szőke-Milinte Enikő (2016) Mentorok tevékenységének támogatása. Oktatási Hivatal.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/pem/mentori_segedlet.pdf (2023. 08. 29.)

Javasolt munkaforma: csoportmunka, egyéni munka

Eszközigény: a helyzetgyakorlatokhoz szükséges kellékek; a különböző kommunikációs elméletek infografikus megjelenítése

Oktatói segédlet: ppt, infografikák, feladatok

Hallgatói segédlet:

Kiss Fruzsina (szerk.) (2023) Mentorikum, Nemzeti Tehetség Központ Nonprofit Kft. Fodor, Richárd ; Gombocz, Orsolya ; Horváth, Mariann ; Kaposi, József ; Kormos, József ; Szőke-Milinte, Enikő (2023) Mentori tudástár 5.: A segítő kommunikáció. Pázmány Péter Katolikus Egyetem. Budapest.

Javasolt altematika

A kommunikáció mint interakció, a kommunikáció problémamegoldásban betöltött szerepe. Kultúra, kommunikáció: kulturális-társadalmi-szociális különbségek.

A kulturális másság elfogadása, empátia, előítéletmentesség fejlesztése: interkulturális kommunikációs gyakorlatok.

Az asszertív kommunikáció jellemzői, saját kommunikációs szokások feltérképezése: figyelem, odafordulás a másokhoz, befogadás, empatikus hallgatás.

17-18. óra: A különleges bánásmódot igénylő tanulók jellemzői.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- megismeri a különleges bánásmód fogalmát, törvényi meghatározását;
- megérti a különleges bánásmód fiziológiai és pszichés sajátosságait;
- megismeri a sajátos nevelési igény, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség fogalmát;
- képessé válik olyan feladatok kiválogatására, amelyekkel eredményesen foglalkoztathatja a különleges bánásmódot igénylő tanulókat;
- elfogadóan, rugalmasan és kreatívan kezeli a különleges bánásmódból adódó pedagógiai helyzeteket;
- törekszik arra, hogy a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára olyan tanulási és élethelyzeteket teremtsen, melyek hozzájárulnak a személyes fejlődésükhöz.

Ajánlott irodalom:

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve

Gordosné Szabó Anna (szerk.)(2004) Gyógyító pedagógia. Nevelés és terápia. Budapest, Medicina Kiadó. ISBN 9632427572

Lázár Ildikó 2015. 39 interkulturális játék. Eötvös Loránd Tudományegyetem. Budapest.

ISBN: 978-963-284-665-1 [https://metodika.btk.elte.hu/dstore/document/5886/9-](https://metodika.btk.elte.hu/dstore/document/5886/9-TAMOP_BTK_BMT_9-39InterkultJ%C3%A1t%C3%A9k.pdf)

[TAMOP_BTK_BMT_9-39InterkultJ%C3%A1t%C3%A9k.pdf](https://metodika.btk.elte.hu/dstore/document/5886/9-TAMOP_BTK_BMT_9-39InterkultJ%C3%A1t%C3%A9k.pdf) (2023. 08. 29.)

Mesterházi Zsuzsa – Szekeres Ágota (2019) A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése. Budapest, ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar. ISBN 9789637155703

Molnár, G., Pásztor, A., Kiss, R., & Csapó, B. (2021). Az eDia online diagnosztikus értékelő rendszer: a személyre szóló fejlesztés alapvető eszköze. Új Pedagógiai Szemle, 71(09-10), 42-53.

K. Nagy Emese (2015) KIP Könyv I–II. Miskolci Egyetemi Kiadó. Miskolc.

Javasolt munkaforma: egyéni munka, csoportmunka

Eszközigény: fejlesztő eszközök, játékok, felületek

Oktatói segédlet: ppt, eDia

Hallgatói segédlet: Kőpatakiné Mészáros Mária (szerk.)(2008) Adaptációs kézikönyv.

Gyakorlati útmutató integráló pedagógusoknak. Budapest, Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhasznú Társaság. ISSN 1789-2554

Javasolt altematika

A különleges bánásmódok fogalma, törvényi szabályozása.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség fogalma.

A tanulási nehézségek leküzdésének lehetőségei.

Jó gyakorlatok a BTMN tanulókkal való foglalkozásban.

19-20. óra: A tanulás tanítása. Digitális kompetencia fejlesztése.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- megismeri a tanulás fogalmát, formáit, legismertebb elméleteit;
- megérti a tanulás viselkedésben és értelmi fejlődésben betöltött szerepét;
- megismeri a legalapvetőbb és a komplexebb tanulási módszereket, technikákat;
- képessé válik alkalmazni a legalapvetőbb tanulási módszereket, technikákat;
- képessé válik megítélni saját tanulási képességei és kompetenciái fejlettségének megítélésére;
- felismeri a 21. századi képességeket, kompetenciákat különösképpen a digitális kompetenciákat;
- mindennapi tevékenységeiben tudatosan alkalmazza tanulási képességeit, digitális kompetenciáit;
- a tanulókat önmaguk fejlesztésére, különösen a tanulási képességek és a digitális kompetencia fejlesztésére motiválja.

Ajánlott irodalom:

Gerebenné Várbíró Katalin (1998) Részképességzavarok – munkamodell a gyógypedagógia számára. Gyógypedagógiai Szemle. 26, 26-36. ISSN 0133-1108

Kagan, Spencer – Kagan, Miguel (2001) Kooperatív tanulás. Dabas, Ökonet Szolgáltató és Tan. Kft. 2009. ISBN 9789638662354

Metzig, Werner– Schuster, Martin (2003) Tanuljunk meg tanulni. Budapest, Medicina Kiadó. ISBN 9632427971

Tánczos Judit (2006) Baj van a tanulással. Módszerek a tanulási zavarok korrigálásához. Budapest, Pedellus Kiadó, 2006. ISBN 9789639612457

Sallai Éva, Szilvási Léna, Trencsényi László (2008) Módszerek a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének a megteremtéséhez.

http://www.hiszem.hu/sites/default/files/ped_szulo_egyuttmukodes_szgy_pcs.pdf

(2023. 08. 29.)

Godó K. (2022). A mentorálás offline és online minőségei a Tanítsunk Magyarországotért mentorprogramban, Iskolakultúra. <https://doi.org/10.14232/ISKKULT.2021.11-12.79>

(2023. 08. 29.)

Javasolt munkaforma: egyéni munka, csoportmunka

Eszközigény: feladatgyűjtemények a tanulási képességek és a digitális kompetencia fejlesztésére

Oktatói segédlet: ppt, videók a tanuláselméletekről

Hallgatói segédlet: Kiss Fruzsina (szerk.) (2023) Mentorikum, Nemzeti Tehetség Központ Nonprofit Kft.

Ginnis, Paul (2018) Tanítási és tanulási receptkönyv - Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei. Budaörs, Alexandra Könyvesház Könyvkiadó. ISBN 9789634471752

Javasolt altematika

Tanuláselméletek.

Kompetenciaelmélet.

A 21. századi képességek, kompetenciák.

A digitális kompetencia.

Tanulási módszerek és technikák.

21-22. óra: Programtervezési gyakorlat: továbbtanulási lehetőségek és a pénz világának bemutatási módjai.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- ismereteket szerez az általános iskolát befejezők továbbtanulási lehetőségekről;
- megismeri a középfokú oktatási intézmények típusait és ismeri a felsőoktatási intézményekben való továbbtanulás lehetőségeit;
- képessé válik tanácsot adni mentoráltjának abban, hogy melyik középfokú oktatási intézményt érdemes választania és miért;
- képessé válik mentoráltjának bemutatni és érvekkel alátámasztani a továbbtanulásra alkalmas oktatási intézményt;
- képessé válik pályaaorientáció-fókuszú esemény szervezésében részt venni;
- fontosságot tulajdonít a különböző szintű tanulási kimenetekhez kapcsolódó jövedelemforrási lehetőségeket és ehhez kapcsolódóan a pénzvilág bemutatásának;
- a mentoráltjának felelősségteljesen ad tanácsot.

Ajánlott irodalom

Kenderfi Miklós (2019): A pályaaorientáció elmélete és gyakorlata hazánkban. Munkaügyi Szemle.

<https://www.munkaugyiszemle.hu/palyaaorientacio-elmlete-es-gyakorlata-hazankban>

Nábrádi A. (szerk), Bittner B., Madai H., Nagy A., Nábrádi A. (2018): A stratégiai tervezés gyakorlata, Debreceni Egyetem, ISBN: 9789634900535

Javasolt munkaforma: frontális munka, csoportos munka, páros munka

Eszközigény: okostelefon, laptop, internet kapcsolat, (csomagoló)papír, filctoll, projektor

Oktatói segédlet: ppt, középfokú intézmények:

<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/kozepiskola2021/index.html>

(2023.07.31.) tankerületek: <https://kk.gov.hu/tankeruletek> (2023.07.31.) szakképzés:

<https://www.nive.hu/> (2023.07.31.) ösztöndíjak: <https://ikk.hu/osztondijak> (2023.07.31.)

<https://pafi.hu/p/utravalo-osztondijprogram-ut-az-erettsegihez-alprogram-utr-22-ue> (2023.07.31.)

Hallgatói segédlet: Kiss Fruzsina (szerk.) (2023) Mentorikum, Nemzeti Tehetség Központ Nonprofit Kft., középfokú felvételi eljárás:

https://www.oktatas.hu/koznevelés/kozepfoku_felveteli_eljaras/kozepfoku_felveteli_eljaras_informacioi (2023.07.31.)

https://www.oktatas.hu/koznevelés/kozepfoku_felveteli_eljaras/kozponti_feladatsorok (2023.07.31.) szakmakereső:

https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=595&szakkepites=&megye=9 (2023.07.31.) ösztöndíjak a szakképzésben: <https://ikk.hu/osztondijak> (2023.07.31.) felsőoktatás: <https://www.felvi.hu/> (2023.07.31.)

Javasolt altematika

A középfokú oktatási intézmények erősségeinek-lehetőségeinek, valamint gyengeségeinek-veszélyeinek a feltárása SWOT-analízis segítségével.

Középfokú intézmények típusai és sajátosságai, felvételi követelmények.

Továbbtanulás sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók számára (szakértői vélemény, kedvezményes felvételi eljárás, speciális felvételi követelmények).

Továbbtanulási lehetőségek és pénzkeresés. Hosszú távú karriertervezés.

23-24. óra: A szűkebb és tágabb környezet megismerése – 2. blokk

Programtervezési gyakorlat: a szabadidő hasznos eltöltése – művészetek, sport, életgyakorlat, szakmák – cégek, vállalatok, vállalkozások (alapismeretek).

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- megismeri a szabadidő hasznos eltöltésének a lehetőségeit;
- alapismereteket szerez a különböző szakmákhoz tartozó fogalmak körében;
- képes tanácsot adni a művészet, a sport, az életgyakorlat iránt érdeklődők számára, arra vonatkozóan, hogy hogyan használják azt szabadidejük megtervezéséhez;
- képes segíteni a mentorált iskolaválasztását, valamint ezzel kapcsolatos program megszervezésére;
- fontosnak tartja a különböző szintű tanulási kimenetekhez kapcsolódó jövedelemforrási lehetőségeket és ehhez kapcsolódóan a pénz világának a bemutatását.
- a programszervezés terén aktív, a pályaválasztás támogatása során felelősségteljes;
- sajátélményű tapasztalatot szerez.

Ajánlott irodalom:

Ádám Anetta és Juhász Orchidea (2022): Találkozások: egyetemisták felkészítése kisiskolák tanulóinak mentorálására. In: Buda András és Kiss Endre (szerk.): Interdiszciplináris pedagógia a bizonytalanság korában. Debreceni Egyetem. 33–44 [Kissrpdktet_2022_final.pdf](#) (2023. 08. 29.)

Csányi D. – Simon K. – Tsík S. (2016) (szerk.): Papírszínház módszertani kézikönyv. Csímota Kiadó

Nábrádi A. (szerk), Bittner B., Madai H., Nagy A., Nábrádi A. (2018): A stratégiai tervezés gyakorlata, Debreceni Egyetem, ISBN: 9789634900535

Sallai Éva-Szilvási Léna-Trencsényi László (2008). Módszerek a hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének a megteremtéséhez

http://www.hiszem.hu/sites/default/files/ped_szulo_egyuttmukodes_szgy_pcs.pdf (2023. 08. 29.)

Javasolt munkaforma: egyéni munka, csoportmunka, páros munka, frontális munka

Eszközigény: tablet, okostelefon, laptop (internetkapcsolat), projektor

Oktatói segédlet: Power Point bemutató, Országos Képzési Jegyzék:

https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=297 (2023. 08. 28.)

Hallgatói segédlet:

Kiss Fruzsina (szerk.) (2023) Mentorikum, Nemzeti Tehetség Központ Nonprofit Kft.

Dávid Mária – Estefánné Varga Magdolna – Farkas Zsuzsanna – Hídvégi Márta – Lukács István (2006): Hatékony tanulómegismerési technikák: Oktatási segédletek pedagógus továbbképzésben résztvevők számára. SuliNova Kht., Budapest.

https://www.researchgate.net/publication/303459848_Hatekony_Tanulomegismeresi_techNIKAK_Pedagogus_-_tovabbkepzesi_kezikonyv (2023. 08. 29.)

Javasolt altematika

A jellemzők feltárás módja: egy kiválasztott célcsoport „SWOT-analízisének” elkészítése.

Országos Képzési Jegyzék megismerése, áttekintése

Csoportmunka keretében tanóra-szimuláció.

Páros feladat: gyűjtés (pl.: sikeres vállalkozók, nehéz sorsú tehetségek stb.), majd prezentáció.

Ötletbörze kics csoportban: A szabadidő eltöltésének a lehetőségei.

25-26-27-28. óra: Terepgyakorlat: A szűkebb és tágabb környezet megismerésének segítése – 3. blokk

Munkaügyi központ felkeresése, megismerése vagy részvétel pályorientációs témájú mentorálási alkalmon.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- megismeri a pályaválasztáshoz szükséges szűkebb és tágabb környezetet, lehetőségeket;
- képessé válik megszervezni a munkaügyi központ, valamint a szakmát adó középfokú oktatási intézmények látogatását;
- képessé válik egy pályorientációs fókuszú mentorálási alkalom, esemény (pl. pályorientációs nap) szervezésében felelős feladatot ellátni;
- számára fontossá válik mentoráltja tapasztalatszerzése, a szülők bevonása a mentoráltat érintő döntésekbe;
- elkötelezetté válik a mentorált továbbtanulási sikerességét illetően;
- sajátélményű tapasztalatot szerez.

Kenderfi Miklós (2019): A pályorientáció elmélete és gyakorlata hazánkban. Munkaügyi Szemle.

<https://www.munkaugyiszemle.hu/palyaorientacio-elmelete-es-gyakorlata-hazankban> (2023.07.31.)

Bárányné Dr. Jámbori Szilvia, Dr. Horvát-Militityi Tünde, Ráczné Török Erzsébet: Tanulók és tanulócsoporthoz megismerése - kiemelt figyelmet igénylő tanulók http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/Tanulk_s_tanulcsoportok_megismerse_-_kiemelt_figyelmet_ignyl_tanulk/index.html (2023.07.31.)

Javasolt munkaforma: frontális interaktív előadás, csoportmunka (javasolt vendégelőadó meghívása vagy helyszíni látogatás)

Eszközigény: -

Oktatói segédlet: 20.8.1.9. Teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete foglalkozások szerint (ksh.hu) (2023. 08. 29.)

Hallgatói segédlet: középfokú intézmények:

<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/kozepiskola2021/index.html> 2023. 2023. 08. 28. középfokú felvételi eljárás:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kozepfoku_felveteli_eljaras/kozepfoku_felveteli_eljaras_informacioi (2023.07.31.)

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kozepfoku_felveteli_eljaras/kozponti_feladatsorok

(2023.07.31.) szakmakereső:

https://www.nive.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=595&szakkepites=&megye=9 (2023.07.31.) ösztöndíjak a szakképzésben: <https://ikk.hu/osztondijak> (2023.07.31.) felsőoktatás: <https://www.felvi.hu/> (2023.07.31.)

Javasolt altematika

(Regionális) munkaerőpiaci lehetőségek

Hiányszakmák, ösztöndíjjal támogatott szakmák.

Szakképzési centrum felkeresése. Munkaügyi központ felkeresése, az általa ajánlott lehetőségek megismerése. Mentorálási alkalmon való részvétel.

29-30. óra: Jövőkép. Jövőképtervezés. A kurzus zárása.

Tanulási eredmények, hallgatói kompetenciák

A téma feldolgozása során a hallgató:

- megismeri a tanácsadás fogásait és a jövőkép fogalmát és formálásának a lehetőségeit;
- képessé válik hozzájárulni mentoráltja jövőképe formálódásához;
- fontosnak tartja, hogy segítse mentoráltját abban, hogy kihozza magából a maximumot;
- képessé válik aktívan támogatni a mentoráltat a legalkalmasabb továbbtanulási út megtalálásában;
- hisz abban, hogy mindenki jó (lehet) valamiben;
- a pályaválasztás segítségét legjobb tudása, felelősségét és szerepe fontosságát felismerve végzi;
- önképzésre, ismeretei további bővítésére nyitott;
- sajátélményű tapasztalatot szerez.

Ajánlott irodalom

Ádám Anetta és Juhász Orchidea (2022): Találkozások: egyetemisták felkészítése kisiskolák tanulóinak mentorálására. In: Buda András és Kiss Endre (szerk.): Interdiszciplináris pedagógia a bizonytalanság korában. Debreceni Egyetem. 33–44 [Kissrpdktet_2022_final.pdf](#) (2023.07.31.)

Angyal Zsuzsanna – Bereczkiné Záluszkai Anna – Farkasné Gönczi Rita – Krisztián Ágota – Lázár Ildikó – Raátz Judit – Szesztay Margit – Vass Dorottea (2021) Hátrányos helyzetű tanulók mentorálása. ELTE, Budapest.

https://tkk.elte.hu/dstore/document/6809/TMO_2021_ELTE_TKK.pdf (2023. 08. 29.)

Javasolt munkaforma: egyéni munka és kiscsoportos munkavégzés

Eszközigény: laptop, csomagolópapír, filctollak

Oktatói segédlet: ppt

Hallgatói segédlet: tanulási stílus kérdőív, érdeklődési térkép: www.diszlexia.hu (2023. 08. 28.), Kiss Fruzsina (szerk.) (2023) Mentorikum, Nemzeti Tehetség Központ Nonprofit Kft.

Javasolt altematika

Gondolattérkép készítése (Miért az adott iskolatípusra essen a választás? Szakképzettséget vagy diplomát érdemes szerezni? Milyen előnyökkel jár a szakma tanulása? Milyen kereseti lehetőségekre lehet számítani? Szakmatanulás esetén van továbbtanulásra lehetőség? ...).

A gyermek erősségei és fejlesztendő területei: tanulási stílus kérdőív – tanulási szokások feltérképezése, érdeklődési térkép, motiváció-feltárás.

Fejlesztési terv készítése.

Reflexió.